

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
кељаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: xalksuzi@uzpak.uz

2003 йил 14 март, №59 (3171)

Жума

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримовга 13 март кунини Оқсаройда Мексика Қўшма Штатларининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Рауль Фортунанто Кардосо Майкот Ишонч ёрлиғи топшириди.

Ислон Каримов элчини шарафли ва масъулиятли лавозимга тайинлашни билан кутлар экан, Ўзбекистон билан Мексика ўртасида қўлаб соҳаларда, хусусан, халқаро ташкилотлар доирасида сиёсий ҳамкорлик ривожланиб бораётганини таъкидлади.

Ўзбекистон Мексиканинг ЭКОСОС (БМТнинг Иқтисодий ва ижтимоий кенгаши) ҳамда Жаҳон метеорология ташкилоти Ижроия кенгашига аъзо бўлишни қўлаб-қувватлаган. Мексика томони эса Европа тикланиши ва тараққиёт банкнинг йиллик мажлисини Тошкентда ўтказишга хайрихоҳлик билдирган.

Мамлакатларимиз ўртасида таълим соҳасида ҳам самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган. 2000 йилдан буён ҳар йили бир неча Ўзбекистонлик талаба Мексика ҳукумати грантлари асосида ушбу мамлакатнинг олий ўқув юртига ўқишга жўнатилмоқда.

Президентинг Мексика элчиси билан суҳбатда савдо, сармоя, сайёҳлик, қишлоқ хўжалиги ва тўқимачилик саноти йўналишлари бўйича икки томонлама ҳамкорликни ривожлантириш

масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Шу кунини Президент Ислон Каримов Хорватия Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Амир Мухаремидан Ишонч ёрлиғи қабул қилиб олди.

Учрашувда Ўзбекистон ҳам, Хорватия ҳам ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдор эканлиги таъкидланди. Европа марказида жойлашган Хорватия 2004 йили Европа Иттифоқи ва НАТОга қўшилди. Шу жиҳатдан олиб қараганда, Ўзбекистон билан Хорватия бир-бири учун ўз минтақасидаги дарвоза вазифини ўшаши мумкин.

Амир Мухарем самийлик қабул учун миннатдорлик билдириб, Ўзбекистон-Хорватия муносабатларини ривожлантириш йўлида куч-гайратини аямаслигини таъкидлади.

Шунингдек, Ўзбекистон Президентига Словения Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Франци Демшар Ишонч ёрлиғи топшириди.

Словения ҳам 2004 йили Европа Иттифоқи ва НАТО аъзоллигига қабул қилинади. Президент Ислон Каримов элчи билан суҳбатда бу воқеа Ўзбекистон-Словения алоқалари ва умуман мамлакатимизнинг Европа давлатлари билан ҳамкорлигини ривож-

лантириш учун янги имкониятлар очилиши таъкидлади.

Ф.Демшар ўз мамлакатининг ҳукумати Ўзбекистонга нуфузли делегация жўнатиб, ҳамкорликни кенгайтириш борасида музокара ўтказиш ва эришилган келишувлар бўйича ҳужжатлар имзоланиши режалаштираётганини маълум қилди.

Президент Ислон Каримов Словения элчисига бошлаган хайрли ишларида муваффақият тилади.

13 март кунини Президент Ислон Каримов Норвегия Кириллининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Ойвинд Нордслеттендан ҳам Ишонч ёрлиғини қабул қилиб олди.

Сўнгги пайтда Норвегия томони Ўзбекистон билан ҳамкорлик масалаларига эътиборни кучайтирмоқда. Мамлакатларимиз эса биргалликда ишга солиниши мумкин бўлган имкониятлар аниқлашга. Шу жиҳатдан Норвегиянинг "Квернеланд" муҳандислик ва қурилиш гуруҳи, "Никомед Дак" фармацевтика фирмаси, "Гронер Карри энд Браун" нефть-кўмир саноати корхонаси Ўзбекистон билан ҳамкорликни кенг йўлга қўйишга қизиқиш билдираётгани алоҳида эътиборга молик.

Президент Ислон Каримов мамлакатимиздаги нефть-газ конларини ўзлаштиришда нефть экспорти бўйича дунёда учинчи ўринда турувчи

Норвегия билан ҳамкорлик катта самара беришини таъкидлади.

Элчи Ўзбекистон-Норвегия муносабатларини янада ривожлантириш йўлида хизмат қилишни ўзи учун шараф, деб билишини айтди.

Шу кунини Ўзбекистон Президентига Жанубий Африка Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Собизана Мнгкикана Ишонч ёрлиғи топшириди.

Икки томонлама ҳамкорлик Ўзбекистон ва ЖАР манфаатларига мос тарзда раванқ топиб бораётди. 1997 йилнинг сентябрийда Тошкентда "Марказий Осиё — ядро қуролидан холи зона" мавзuida ўтказилган халқаро конференцияда ЖАР вакили қатнашиб, бу ташаббусни кенг қўлаб-қувватлаган. Айни пайтда икки мамлакатда ҳам ўзаро сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳамкорликни ҳуқуқий базасини яратишга қизиқиш катта.

Сўхбат чоғида иқтисодий ҳамкорликка ҳам эътибор қаратилди. АКШнинг "Ньюмонт Майнинг" компанияси йўналиши бўйича Ўзбекистонга ЖАРдан тоғ-кон саноти усуналари келтирилган. Мазкур компаниянинг мамлакатимиздаги фаолиятини амалга ошираётган мутахассислар орасида Жанубий Африка Республикаси фуқаролари ҳам бор. Ўзбекистонда ЖАРнинг "Голд Филд" олтин қазиб олиш компанияси фаолият қўрсатмоқда.

Расмий маълумотларга қараганда, яқинда ЖАР минерал ва энергетика захиралари вазири делегацияси Ўзбекистонга келиб, тоғ-кон саноти соҳасидаги ҳамкорликни янада кенгайтиришга оид масалаларни муҳокама қилади.

(Ў.А.)

ҲАМКОРЛИК ЯНАДА КЕНГАЯДИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Халқаро Қизил Хоч ва Қизил Ярим Ой жамиятлари федерациясининг бош қотиби Дильбе Шерпител бошчилигидаги делегация аъзолари Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов билан учрашди.

Музокарада асосий эътибор ушбу халқаро ташкилот билан Ўзбекистон ҳукумати ўртасида йўлга қўйилган ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтиришга қаратилди.

Ташқи ишлар вазиридаги мамлакатимиз ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбари Абдулазиз Комилов билан мулоқот чоғида гуманитар дастурларни ҳаётга татбиқ этиш борасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга келишиб олинди.

Шу кунини делегация аъзолари пойтахтимиздаги Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамиятига қарашли коллежда ҳам бўлди. Мазкур ўқув маскани талабалари билан учрашувда халқаро ташкилот томонидан амалга оширилётган ишлар ва унда Ўзбекистоннинг фаол иштироки ҳақида сўз борди.

О.РАЖАБОВ,
Ў.А мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Муддатли ҳарбий, муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқароларни бўшатиш ҳамда навбатдаги чақирув тўғрисида

"Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг Куролли Қучлари сафларидан:

муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқаролар — резервга;

муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқаролар — захирага бўшатилади.

2. 1976-1985 йилларда тузилган, чақирилиш муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 2003 йилнинг апрель-май ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақирилсин.

Муддатли ҳарбий хизматни ўташга яроқли ҳамда чақирилиш муддатини кечиктириш ва чақирилишдан озоқ этилиш ҳуқуқига

эга бўлмаган, бироқ ушбу чақирув мобайнида Куролли Қучлар сафига қақирилмайдиган шахслар сафарбарлик чақируви резерви сафига олинсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири билан биргалликда Куролли Қучларнинг чақирилувчилар билан сифатли бутланганини таъминлаш мақсадида жойлардаги чақирув комиссияларининг ҳар томонлама таъминлашини ва самарали ишлашини ташкил этсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири (Ф.Назиров) Мудофаа вазири (Қ.Ғуломов) билан биргаллик чақирув участкаларини зарур тиббиёт асбоб-анжомлари ва буюмлари билан таъминлашини, чақирилувчиларнинг лаборатория текширувлари сифатли ўтказилишини, уларнинг турли ихтисосликдаги юқори маълумидаги врачлар томонидан ҳар томонлама тиббий текшириб кўрилишини ташкил қилсин. Чақирилувчиларнинг тиббий текширишнинг ҳолисини, шу жумладан муқобил тиббий комиссияларнинг самарали ишлаши орқали ташкил қилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2003 йил 13 март.

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлти

Шаҳарларни гулзорлар боғлайди

Водий одамларининг табири билан айтганда, Фарғона билан Қуванинг ораси бир тош — 30 километр. Яқин-яқинда бу масофа асосан ўрқач-ўрқач, яйдоқ қишлоқ орасидан ўтарди. Кейинчалик йул ёқаларида боғ-роғлар пайдо бўлди. Энди эса йўлнинг икки чети фақат гулзорлар билан қопланди. Нафақат вилоятдаги, балки водийдаги энг узун, энг чиройли гулзорни барпо этишга тошқоқлик, қуvasойлик деҳқонлар, боғбонлар, соҳибқорлар ҳам ҳиссаларини қўшишди. Улар ўз худудларидаги гулзорлар четига тош ётқизиб, бетон четлар билан ўрашди. Яна бир неча кундан сўнг йул четига уруғ сеппилади, гул кўчатлари ўтказилади. Энди қадимий Кува билан навқирон Фарғона шаҳарларини фақат тасмадай текис йул эмас, алвон гулзорлар ҳам боғлаб туради.

Айни кунларда вилоятда ободонлаштириш ойлти авж паллага кирди. Фарғонани, ҳеч шубҳасиз, улкан боғ ўлкага айлантириш мумкин. Ҳар бир маҳалла, оила, хонадоннинг ўз боғи, гулзори бўлиши учун кураш умумхалқ ҳаракатига айланган кетди.

— Ҳужалигимизни шаҳарнинг гарбий дарвозаси деб аташди, — дейди Фарғона туманидаги Бобур номили ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Аловуддин Сатторов.

Худудимиздан шаҳарга қадим ранжида қилинганлар боғлар, гулзорларни оралаб утса кайфиятлари кўтарилади, димоғлари чоғ бўлади. Шунини эътиборга олиб, йул четларига 1000 тупдан зиёда ноёб, манзарали арча дархат кўчатларини ҳам ўтказдик. 10 тектарлик боғ барпо қилдик. Йул четигаги гулзорларга танқис, анвойи гуллар экинчи режалаштириб турибмиз.

Худди шундай кайфиятни, ҳар бир туман, шаҳар, маҳалла, хонадонда кузатиш мумкин. Қўқонликлар ўтган йили тўртта эски тарихий боғни қайтадан тиклашган бўлса, бу йил асосий эътиборни латиф шаҳарнинг ҳар бир кўчасини гулзорларга айлантиришга қаратишмоқда. Шаҳардаги улкан чинорлар, бошқа дархатлар ости яйдоқ бўлиб ётарди. Энди шу ерларга тупроқ тўшилиб май-созлар, гулзорлар барпо этилди. Бу арзимас ишлар туюлади. Лекин гулзорлар гулзорларга, боғлар боғларга уланиб фуюнкор, такрорланмас манзара яратиши, шубҳасиз.

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлти муносабати билан белгиланган гулзорлар ҳам талағина. 5 тектар янги гулзор ташкил этилади, 91 тектар эски гулзор тартибга келтирилиб, янги кўчатлар, гуллар экилади, чим бостирилади. 500 километр масофадаги ариқлар тозаланади. 130 минг туп мевали, 50 минг туп манзарали дархатларни оқлаш ишлари 185 мингга етиб қолди. Янгидан 185 минг туп мевали ва манзарали кўчатлар ўтказиш, 800 минг туп атиргул экиш кўзда тутилган.

Шу билан бирга вилоятда 15 март кунини ўтказилган умумхалқ хайрия ҳашироти ҳам қизгин тайёргарлик кўриляпти.

Халқимизнинг сигнални, эътиборли тадбирда бутун вилоят аҳли иштирок этишга бел боғланди. 440 минг ишчи бевосита ишлаб чиқариш билан машғул бўлса, 200 мингдан зиёд қишлоқ худудлари кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш ишлари билан банд бўлади. Ҳар қандай тушуниш қўлаётиган 364 миллион сўм маблаг «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳисобига ўтказилади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУД ТИЗИМИДА ХАЛҚАРО ҲУҚУҚИЙ ТАЖРИБА

Олий Мажлис тўққизинчи сессиясида Президент Ислон Каримов юридик-ҳуқуқий мейёрларни эркинлаштириш ва янгилаш, суд органлари фаолиятининг ташкилий шакллари такомиллаштириш бўйича ривожланган демократик мамлакатлар тажрибасини ҳар томонлама чуқур ўрганиб чиқиш долзарб вазифа эканлигини алоҳида таъкидлаган эди.

Мамлакатимизда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг устувор йўналишлари белгилаб берилган мазкур сессияда баён этилган вазибалар ҳаётимизга изчил татбиқ этилиб, суд-ҳуқуқ тизимида халқаро ҳуқуқий тажрибани ўрганишга алоҳида эътибор қаратилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий судида Германия техникавий ҳамкорлик жамияти билан ҳамкорликда ташкил этилган «Суд-ҳуқуқ соҳасини демократиялаштириш ва эркинлаштириш масаласида ҳуқуқий давлатлар тажрибаси» мавзuidaги давра суҳбатидида ҳам ана шу масала юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Тадбирда Германиядан таширф буюрган Бремен судининг судьяси доктор Гейн Боллинг, Бремен университети илмий ходими доктор Ахим Шрам судьялар мустақиллиги, ГФРда судьяларнинг иш юритиш усули, малака ошириши масалалари хусусида маълумот берди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Олий суд ва Олий ҳужалик суди судьялари ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар вакиллари, ҳуқуқшунос олимлар иштирок этган бу тадбир қизиқарли ва баҳс-мунозара руҳида ўтди.

Норгул АБДУРАИМОВА,
Ў.А мухбири.

Навоий вилояти чорвачилик бўйича республика- мизда етакчи ўринни эгал- лайди. Мамлакатимиздаги қоракўл қўйларнинг қарийб эллик фоизи, яъни бир миллион бошга яқини шу худудда боқилади.

Шунингдек, 6 минг бошдан зиёд йилқи, 5 минг бошга яқин туя парваришланади.

Ўтган йили «Навоий қоракўл» бирлашмаси тизимидаги ўттиз беш шир-

ҚОРАКЎЛЧИЛАР КЕНГАШАДИ

кат хўжалигида тўл олиш муваффақиятли ўтди. Вилоят бўйича ҳар юз бош соғлиқдан 108 тадан қўзи олинди. Бу йилги режалар янада юқори.

— Соҳада уютқар билан бирга муайян муаммолар ҳам мавжуд, — дейди

«Ўзбекқоракўли» компанияси раиси Б.Сайитқулов. — Улардан энг муҳими чорва наслдорлигини ошириш, бу боралдаги ишларни илмий ва замонавий технология асосида ташкил этишдан иборат.

Конимех туманида бўлиб

ПЛЁНКА

Ер этилган майдонларда чигит экиш бошланиб кетди. Деҳқончилик ишидан бохабар одамлар «Март ойининг ўрталари бу тадбирга сал эртароқ эмасми?» дейишлари мумкин. Тўғри, илгари асосан апрелда чигит экиларди. Энди мазкур юмшунинг эртароқ муддатда амалга оширилиши битта сабаб бор. Бу — плёнка.

Ҳа, пушта устини қоплаган плёнка ҳарорат кўтариб ернинг табиий наминини сақлайди, ҳаво совиқса, чигит тушган тупроқ қатламини қиздиради. Шу боис экин оладатидан бир неча ҳафта олдинроқ бошланади. Деҳқончиликда суғи қотганлар экин билдишди: бир кун эрта экан ўн кун аввал йиғилади.

Очинг, бутун ҳам плёнканинг афзаллигига астойдил ишонмаётган раҳбар ва мутахассислар орамизда йўқ эмас. Лекин ундайлар мазкур технология барча шартлар адо этилгандагина чин мўъжиза ҳада этишини ўйлаб кўришлари керак.

Мана, бир неча йилдирки, Андижон вилояти пахта майдонларида юз фоиз плёнка қўлланиляпти. Натижаси август, сентябрдаги хирмонларда буй кўрсатмоқда. Бундан ортқ яна қандай далил керак?

Айтайлик, фарғоналиклар йил бошида 45 минг тектар ерда плёнка остига чигит экишмоқчи эди. Ён қўшилди — андижонликларнинг тажрибасини ўрганганларидан кейин бундай майдонларни 55 минг тектарга етказишга қарор қилишди. Демак, илгори усул «таъми»ни ҳис қилишган.

«Мана, биз ҳам ишлатдик плёнкани, лекин ортқча харажатга тушдик, фойда кўрмадик» дегувчилар ҳам учраб турибди. Бирак таъбир, плёнкани ишлатишда ҳам ишлатилиш борда. Аввал ерни иппакдек юмшатиш, сўнг пушта олиш, чигитни гербицид билан экин керак. Плёнка остига экишда энг катта хато — кечиктиш. Шу йил 11 мартда ўтказилган сим

орқали республика кенгашида айтилишича, Самарқанд, Тошкент ва Хоразм вилоятларида бултур 20 апрелда ҳам плёнка усулида чигит экилган. Андижонликлар пахта етиштиришда эрта муддатлар ҳисобига ютқўқа эришишди. Натўқки, шу олдий ҳақиқатни англаш қийин бўлса?!

Маълум бўлишича, ўтган йили Туртқўл, Шуманай, Кетайли, Арнасой, Зомин, Мирзаобод, Оқолтин туманларида плёнка ишлатилган майдонлар ҳосилдорлиги 8,5-18 центнерни ташкил этган. Белгиланган технология ва агротехника муддатларига риоя қилинмаса, плёнка деҳқонга кўмакқош эмас, оёғига тушов бўлади. Фурсат бой берилгач, дала ни ўт босиб кетади. Мана бу рақамга эътибор қилинг: Оқолтин туманидаги «Фарғона» ширкат хўжалигинида бултур 60 тектар ерда плёнка ишлатилган бўлса, шу дала ҳосилдорлиги 6,6 центнерга етибди. Эсинг ер, эсинг плёнка!

Эндиликда плёнканинг

ўтган вилоят қоракўлчиларининг кенгашида шу ҳақда сўз борди. Наслчиликни яхшилаш, қоракўл тери ва жунини қайта ишлайдиган қўшма ва кичик корхоналарни кўпайтириш, насли қўчқорларни экспортга тайёрлаш, туёқ сонини кўпайтириш юзасидан вазибалар белгилаб олинди.

Йиғилишда вилоят ҳокими Б.Рузиев қатнашди.

Ёрқул УМАР,
Ў.А мухбири.

фақат билиб ишлат- ганга фойда беради

яна бир душмани пайдо бўлибди. Бу — чигит экишга берилган ашёни талон-тароҳ қилиш. Яқкабоғ туманидаги Абдураззоқ Холиқов номили ширкат хўжалигининг собиқ раиси Жаббор Рузиев 17 тонна полиэтилен плёнкасининг 2900 килограмминини ўғирлашга бош бўлибди.

Бу йил мамлакатимиз бўйича 320 минг тектар майдонда плёнка остига чигит экин кўзда тутилмоқда. Агар ҳар тектар ерда 57 килограммдан плёнка ишлатилса, жами 18,2 минг тонна полиэтилен маҳсулот талаб қилинади. Шунча плёнка, албатта, эртаги ва сифатли пахта ҳосили олишга имкон яратиши керак. Истиқболли усул тўлиқ самара бериши учун нафақат экиншга, балки бутун вегетация даврида агротехника талабларига риоя қилиш зарур.

Худлас, плёнкадан билиб фойдаланган доғда қолмайди.

Ш.ЖАББОРОВ.

Ҳашар — элга ярашар

«Обод маҳалла йили» муносабати билан Ўрта Чирчиқ туманида ҳам кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ойлти қизгин ўтказилмоқда. Айниқса, «Қорасу» фуқаролар йиғинида ташкил қилинган шундай умумхалқ ҳашарида 200 нафардан ортқ киши иштирок этиб, бу ободонлаштириш ҳаракати давомида марказдаги «Тошкент йўли», Ж.Жабборов кўчалари, шунингдек қаровчиси йўқ, ёлғиз қаришлар, ноғиронлар яшайдиган хонадонлар тозаланди, тартибга келтирилди.

Анора КАРИМОВА.

«Шаҳримизни боғу розаларга айлантиришга ҳисса қўшамиз!» Бу сўзлар Андижондаги «Ўз Семон» қўшма корхонаси ишчи-хизматчиларининг ширкига айланган. Айни кунларда улар кўчат экин, дараксларга шаҳа бериш ишларида барчага ибрат бўлаётди.

СУРАТДА: корхона ишчилари Х.Қодиров ва Э.Зокировлар ободонлаштириш ишлари билан машғул.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Суғурта шартномасини туздингизми?

Иқтисодийнинг барча соҳаларида суғуртанинг аҳамияти нисбатда катта. Мазкур хизмат туридан фойдаланганлар бундан яхши билишади. Масалан, табиий офат, бахтсиз ҳодиса ёки бирор-бир тасодиф туфайли мулк, асосий восита ёки экиннинг ҳосилига зарар етди, дейлик. Ана шунда қўрилган зарар тўлиқ тўла берилди. Бу, албатта, қорхона, ташкилот ва ҳўжаликларда иқтисодийни барқарор юритишни таъминлайди. Айни пайтда республикамизда 28 та суғурта компанияси мавжуд бўлиб, улар қорхона ва миҳозларга 150 дан ортиқ турда хизмат кўрсатади.

туздингизми?

Буларнинг ҳаммаси «Узгросуғурта» фаолиятида ҳам ўз аксини топди. Жумладан, 2001 йилда жами тузилган шартномалар сони 9,6 миллиондан ошди. Бу 1997 йилдаги шартномалар сони билан баравар кўп. Шунингдек, 1997 йилда шартномага кўра, миҳозларга қўрилган зарар учун 196,1 миллион сўм суғурта қопламаси тўланган бўлса, бу кўрсаткич 2001 йилда 2468 миллион сўмни ташкил қилди.

Долзарб мавзу

«Узгросуғурта» ги Фармони соҳани эркинлаштириш жараёни янада ривожлантириш, мамлакатимизда суғурта бозорини тараққий эттиришнинг иқтисодий омилларини кучайтириш, компанияларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда уларнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш борасида катта аҳамият касб этди. Энг муҳими, компаниялар учун йилга солиқдан озод этилиди, маблағлар эса уларнинг иқтисодий мустаҳкамлаш, қарзлар тўлаш ва қайта тайёрлаш, шу жумладан, уларни чет элларда ўқитиш мақсадларига йўналтирилади.

Президентимиз Вазирлар Маҳкамаси йилги ишларнинг маърузасида мазкур масалага алоҳида тўхталиб, шундай дейди: «Иқтисодийнинг барқарор фаолият юритиши учун зарур шарт-шароит яратиб беришга қаратилган бозор инфратузилмасини институтларни ривожлантириш хусусида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Бу ерда ган биринчи гада молия ва банк тузилмаларини, суғурта, консалтинг ва лизинг компанияларини ривожлантириш ҳақида бормоқда».

Албатта, суғурта идораси билан ҳамкорлик қилган, шартнома тузган жамоа иқтисодий ҳеч қачон зарар кўрмайди. Биз мамлакатимизда мазкур соҳадаги йирик жамоалардан бири, қишлоқ ҳўжалиги ва агроасаноат мажмуида хизмат кўрсатувчи «Узгросуғурта» давлат-акциядорлик суғурта компанияси фаолиятини билан баътафсил танишдик. Бундан олти йил муқаддам ташкил

«Кўргазма - 2003»
Пойтахтдаги «Интерконтиненталь» меҳмонхонаси залида «Қурилиш ва жиҳоз, иситиш ва шамоллатиш» деб номланган аънанавий 4-халқаро кўргазма ниҳоясига етди. Кўргазма ташкилотчилари Британиянинг ITE Grup PLS ва унинг Ўзбекистондаги ҳамкори Itesa-Osiyo компанияларидир.

Бунёдкорлик учун янги имконият

Бу кўргазма баҳорнинг илк кунларида ташкил этилганлиги бежиз эмас. Чунки кўкма келиши билан ободончилик, бунёдкорлик ишлари авж олади, кишилар уй-жойларини тартибга келтира бошлади. Шу босида мазкур кўргазмада нафақат мутахассислар, балки оддий истеъмолчилар ҳам иштирок этишди. Чунки хусусий уй-жойлар, меҳмонхона, кинотеатр, кафе каби маҳалларнинг замонавий қурилиш жиҳозлари билан шинам қилиб безатишни истовчилар оз эмас.

Республикамиз қурилиш компаниялари бу тадбирда фақат ташкилотчи сифатидагина иштирок этмаганди, балки «Узқурилишматериаллари» акциядорлик компаниясига қарашли қорхоналарда тайёрланган маҳсулотлар ҳам хорижий ҳамкорлар эътиборини қозонди. Пировадда Германиянинг «Кнауф» қурилиш фирмаси билан «Узқурилишматериаллари» ўртасида гисс-картонли плитка ва қуруқ аралашма ишлаб чиқариш бўйича янги лойиҳа имзоланди. Ушбу лойиҳа тўлиқ амалга оширилса, йилга ўн миллион квадрат метр ҳажм-

даги маҳсулот ишлаб чиқариш имконияти яратилади. «УзБилд-2003» кўргазмаси доирасида қурилиш сонасининг долзарб муаммоларига оид бир қатор семинарлар ҳам ўтказилди. Ушбу тадбирлар ўз навбатида кўргазма қатнашчиларига қурилиш соҳасида янги шартномалар тузишга, истиқболли урғунлашга ташкил этишга ёрдам берди.

Рустам БОЙТЎРА,
«Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: кўргазмада иштирокчилар.
Нўрможижон МУХАММАДЖОНОВ оingan суратлар.

УЧҚУДУҚДА ПОҚДОМОНЛАР ЯШАЙДИ

Олис Учқудуқда кўкаламзорлаштириш тадбири ҳар йилгидан ўзгача тус олди. Имконият топилган ҳар бир қарич жойга Қизилқум табиғатига бардош берадиган дов-дарахтлар экилмоқда. Сув йўллари тозаланиб, кўча ва хиёбонларда гулзорлар барпо этилмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 25 февралдаги фармойишида аҳоли яшаш жойлари санитария-эпидемиология вазиятини яхшилашга алоҳида эътибор қаратилди, — дейди туман ҳокими ўринбосари Моллабек Сейитназаров. — Тозалик бор жойга лард кўнмайди. Бу ишда ҳамма иштирок этипти, десам ишонинг. Йиғилиб қолган ахлат уюмларини чиқариб ташлаш, дарахтларни оқлаш ва буташ, хонадонларни саранжом-сариниш авж олдирилмоқда. Бизда тозаллик ва покчилик хонадонларга файз-баракат билан бирга тотувлик, хотиржамлик ҳам улашади, деган гап бор.

Янгиликниш, покчилик, яшириш байрами олдиндан белгиланган эзгу ва савоб ишларнинг қамрови жуда кенг. Унлаб спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказилиш мўлжалланди. Бадний

ҳаваскорлик дасталари янги дастурлар яратилиши. Халқ хўнарандларни маҳсулотлари кўргазмалари ташкил этилади. Биласиз, шаҳримизда турли миллат вакиллари истиқомат қилишади. Нарвуз — дўстлик, қардошлиқ тўйига айланиб кетади. Айни пайтда миллий қадриятларимиз мавзусида очик мулоқотлар ўтказилди.

Авалло, шунинг айтиш жозиқ, уч кун давом этган мазкур кўргазма олдинларидан иштирокчилар сони ва экспозиция майдонининг кенглиги, маҳсулотлар турларининг кўпчилиги билан кескин ажралиб турди. Бельгия, Туркия, Буую Британия, Польша, Франция каби ўндан ортиқ мамлакатларнинг 35 та компания ва фирмаларида ишлаб чиқариш эгил замонавий қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналари намойиш қилинди.

Қурилиш материаллари, сантехника, сопол, шамоллатиш ва иситиш каби жиҳозлар кўргазма иштирокчиларидан, айниқса, катта қизиқиш уювдди. Хусусан, Франциянинг «Санга Маргарита», Польшанинг сопол плитка, қуруқ аралашма, елим, шгукатурка ишлаб чиқаришга итисослашган EURO-TAXPOL SP. I. компанияларининг маҳсулотларига харидорлар кўп бўлди.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қаршилиқ она-бола Дизайнерлар

Зиёда Ҳайитова ўттиз йиллик тўқувчи. Қизи Зулфия ҳам онасининг қасбини ташлаган. Бундан уч йил аввал Зиёда Ҳайитова яқка тартибдаги тадбиркор сифатида беэакил пардалар тикиш устaxonасини очган эди. Унда замонавий дизайнли пардалар тикилмоқда. Онасининг эскизлари асосида Зулфия тиккан пардаларини кўрсангиз, унинг Европада хос дизайни Шарқона жилто тонганлиги га ишонч ҳосил қиласиз. Шунинг учун ҳам она ва бола дизайнерлар Қаршилиқга эмас Қашқадарёда ҳам маълум ва машҳур.

Н. РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Таълим сифати — бoш масала

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан уюштирилган анжуман физика фанидан ўқув-лаборатория ва амалий машғулотларни ташкил этишда жиҳозлардан самарали фойдаланиш масаласига бағишланди. Унда вилотлар физика, компьютер ва ахборот техникаси бўйича ўқитувчилар иштирок этишди. Анжуманда физика фанидан лаборатория машғулотларини ўтказишдаги янгиликлар, чет эллардан келтирилган жиҳозларнинг афзаллик жиҳатлари, ноъанавий дара ўтиш тажрибаларига доир бир қатор қизиқарли маърузалар тингиланди. Унда иқтидорли ўқувчиларнинг илмий-тадқиқот ишларини назмуналар намойиш этилди. Анжуманда, шунингдек, физика фанидан тайёрланган дарсликлар савияси бўйича танқидий мулоҳазалар ҳам билдирилди. Баҳс ва мунозараларга бой бўлган анжуман қизиқарли ўтди. Маъсуда ЁҚУБОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Депозит сертификатлари: ФОНД БОЗОРИ РИВОЖИ ЙЎЛИДА

Мамлакатимизнинг етакчи банки — Ташки иқтисодий фаолият миллий банки юридик шахслар учун депозит сертификатлари чиқара бошлади. Бу республикамиз банк тизими тарихида энг катта эмиссия бўлади. Унинг ҳажми 20,7 миллиард сўм (ҳозирги вақтда бозорда айланаётган депозит сертификатларининг учдан бири қисмидан кўпроги)ни ташкил этади. Мазкур сертификатларнинг муомаласи бўлиш мuddати 10 кундан 365 кунгача, фоз ставкалари — йилига 30 фоизгача. Уларни банкнинг ваколатли бўлимларидан сотиб олиш мумкин. Янги сертификатларнинг чиқарилиши бозор иқтисодий индикатори ва асосий молиявий воситаси бўлган ўзбек фонд бозори ривожига кучли туртки беради.

Ватанимиз қимматли қозғалди бозори мустақиллик йилларида тез ривожланиб, тобора шаклланиб бораёпти. Бироқ, объектив сабабларга кўра, у ҳали жаҳон андозларида тўла-тўкиже жавоб бераёпти. Миллий банк қимматли қозғалди бозорини ташкилий жиҳатдан такомиллаштиришга ва молиявий жиҳатдан реал таъминлашга жуда катта эътибор бераётгани ҳам соҳада ўзгаришлар қилиш йўлидаги муҳим қадамлардир.

Ташки иқтисодий фаолият миллий банки фонд бозорининг энг муҳим элементларидан бири бўлган депозит, сертификатлари бўйича хизматлар кўрсатишни 2001 йилдаёқ бошлаган эди. Уш пайтда 6,5 миллиард сўм ҳажмидаги депозит сертификатлари чиқарилган. Ҳозирги кунга келиб, ушбу сертификатларнинг 80 фоизидан кўпроги сўндирилдики, бу ҳам «Ўзмили банк» тақлиф этган янги банк маҳсулоти омалашгани ва ишонч қозонганидан далолат беради. Банк республика Валюта биржасида бундай қимматли қозғалди билан фаол савдо олиб бориш ташаббуси қориди. Бу эса, Ўзбекистон тижорат банкларига миҳозлар билан, молиявий муносабатлар ўрнатилган янги, замонавий даражасида кўтарилиш имконини бери.

Дастур ва ижро
Ҳаммининг уйда эрталабдан болаларни боғчага жўнатиш осонгина кўчарми-кан? Болангиз ҳар доим боғчадан яхши кайфиятда қайтадими? Сиз ҳар кечқурун кичкинтойларингиздан « Бугун нима едингиз?» деб сўрайсизми ёки «Нима қилдингиз?» деб сўрайсизми? Боғчалардаги ташмачилик, таъмагирлик ҳолатларини пайкаганда қандай йўл тутасиз? Бу саволларга Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги мактабгача тарбия бошқармаси бошлиғи Ҳамида Аҳмедова билан қилган суҳбатимиздан жавоб топарсиз деган умиддамиз.

Мактабгача тарбия муассасаси: БУГУН ВА ЭРТАГА

— Ҳамида Абдуллаева, илоҳотлар таълимининг мактабгача тарбия муассасаларида қандай борапти?
— Қадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланган талаб ва қазиларга кўра шу вақтга қадар мактабгача таълимининг метёрий ҳужжатлари яратилди. Мана, яқинда шу соҳанинг энг илгор мутахассислари ҳаммуаллифлигида «Учинчи мингйиллик бoлaси» таъин дастури тузилди. Бу дастурларга асосан, мактабгача тарбиянинг мазмунини ўзгариштириш ва такомиллаштириш, кичкинтойларни мактабга тайёрлашда энг илгор замонавий усуллар, яъни бола тафаккури ва маънавий дунёсини бойитиладиган усуллардан кенг фойдаланишга эътибор қаратаёلمиз. 2002 йилда мактабгача тарбияга оид 43 хил методик тавсиялар ишлаб чиқилди. Вазирлик томонидан маҳаллалик орқали ўзлари болаларини мактабга тайёрлаётган ота-оналарга махсус таълимномалар тарқатилди.

Бугун мактабгача тарбия соҳасида янги қўриқилган муассасалар ташкил топмоқда. Ноъанавий, нодавлат муассаса — «Фарзандим — жиғарбандим» жамоат бирлашмаларини тузиб, шаҳар ва қишлоқ болаларини мактабгача тайёрлаётимиз. Бу ерда болалар ҳафтаини 4-5 кунда 4,5 соатдан махсус мутахассислар кўмагида машғулотларда шугулланишди. Овқатини тартиб йўқ, кам таъминланган ёки фарзанд билан шугулланишга имкони йўқ оилалар учун бу жуда қўл келяпти. Мактабгача тарбия жамоа бирлашмаларининг яна бир афзаллиги томони шундаки, тушгача болалар шугулланган ота-оналар тушдан кейин ўзлари турли мавзулардаги тренинг машғулотларида иштирок этишлари. Биргина мисол: пойтахтимизнинг гавкум Себзор худудидан яна шундай жамоат бирлашмасини ташкил қилганмиз. Бу ерда болалар билан баб-баравар айёларимиз, қайноналар, келинқачлар фаол иштирок этишга йўл очилди. Албатта, икки-уч аёл кўча-кўйда тўпланиб, гийбатлашгандан кўра, болаларига янги таълим-тарбия бериш сир-синоатларини ўрганса, айтайлик, болани уриб эмас, яхши гап билан тарбиялаш йўллариини андас ёки она-бола, эр-хотин, қайнона-келиндар ўртасидаги энг нозик шарқона, замонавий муносабатлардан хабардор бўлса, бу — фақат фойда. Бундан қангки, айёларнинг тренинг машғулотларида матбуот ва телевидениеда кўтарилаётган бугуннинг энг долзарб вoқеа-ҳодисаларини, муаммоларини муҳокама қилишмоқда. Бу ноъанавий таълим муассасалари юртимизнинг Тошкент, Фаргона, Жиззах, Сирдарё, Қарши шаҳрларида ишлаб турибди. Уларнинг кўлимини янада кенгайтирмоқчимиз. Ҳозирча мутахассисларни халқаро жағмармалар ҳисобидида унча катта бўлмаган маблағдан таъминлаётимиз. Худудларнинг ўзидан ҳомилар

қидирилади. Мақсад: учинчи мингйиллик кичкинтойларини ҳар томонлама ривожланган шароит ва услубларда мактабга тайёрлаш. Болаларни боғчаларга жалб этиш масалаларини аниқлашганимизда, шунинг гувоҳи бўлдики, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Жиззах, Навоий, Сирдарё, Фаргона вилотларида охириги йилларда болаларнинг боғчаларга қатнаши сезиларли ортган. Масалан, Қорақалпоғистон Республикасида жами 392 та боғчада 2001 йилда 30793 нафар, ўтган йили 31508 нафар бола тарбияланган. Ёки Фаргона вилотининг 967 та боғчаларига 2001 йилда 85422 нафар, ўтган йили 89548 нафар бола жалб этилган.

— Биз пойтахтдаги баъзи боғчаларнинг аҳоли орасидаги нуфузини ўрганганимизда аён бўлдики, одамлар, асосан бир нарсадан норози: боғчаларда ташмачилик, таъмагирлик иллатлари йўқолмапти. Ота-оналар дилилар асосида ўз фикрларини айтдилар, аммо ачинарли жиҳати шундаки, бу дилиларни жойларда юзма-юз тасдиқлаштирилган ўзларини олиб қочдилар. «Қўйинг, кейин болаларнинг аҳоли нима кечди?» — дея ёпиқ қозон ёпиқлигича қолишини сўрайдилар. Шу сингари иллатларнинг кўпаймаслиги учун боғча мудирларининг маънавияти билан боғлиқ махсус чора-тадбирлар кўриш керакмикин?

— Ҳозир мактабгача таълим муассасаларимизга ҳеч қандай навбат йўқ. Нимагидир ота-оналар болаларини боғчага жойлаштириш учун туман ё шаҳар халқ таълими бўлимларига эмас, боғча мудирларига мурожаат этишади.

Шу кунларда зарурат сезилётган шундай қорхоналардан яна бири — болалар ўйинчоқлари ва жиҳозларини ишлаб чиқарувчи комбинат ёки фабрика. Ҳукуматга китоб-лафтар қанчалик зарур бўлса, бола учун ўйинчоқлар — шунчалик муҳим. Фақат ўйинчоқларга болаини ақлий ва жиҳмоний ривожланишга туртки беради. Болалар жиҳозлари ва ўйинчоқлар ишлаб чиқариладиган дунёнинг кучли давлатлари билан ҳамкорликда қўша қорхоналар ишини йўлга қўйишимиз керак.

— Мактабгача таълим муассасаларини хусусийлаштириш қандай кечмоқда?

— Хусусий йўналишдаги 37 та боғчининг ҳозирча 8 таси фаолият юритаёпти. Қолганларида ишлаб бoлaшини арасидида. Миробод туманидаги «Олтин қанот» хусусий боғчимизга 120 миң сўмдан маблағ тўланади. Ёки Юнусободнинг «Думбўқча» хусусий боғчимизда ҳам молий, ҳам маънавий шароит юқори даражада. Ҳар иккаласида 60 нафардан бола жалб этилган. Мен ўйлайманки, ҳаммаси боғча маъмуриятининг тадбиркорлиги, елиб-югуришига боғлиқ. Норинда давлат қарамонлиги бир боғчимиз бор. Пилда боқди, парранда ўстиради, дархат экади, гул парваришлайди. Уни-бунни қилиб, маблағ ортиради. Бугун биз бу боғчини миллионер боғча дейми. Қарабсизки, аввалги йили 6 миллион сўмга Москванинг «Алма» фирмасидан турли ўйинчоқлар мажмуасини сотиб олди. Табиийки, бундай боғчаларга болаларни авраб-судраб олиб бoрмaйсиз. Ҳазир астойдил қатнайдилар, шугулланидилар, ўйнайдилар. Насиб этса, яқин йилларда бундай боғчалар қўядади. Халқимиз — табиятан болаларга халқ. Давлатимиз — иқтисодий юксалаётган давлат. У ўз кичкинтойлари тақдирини келажатга ҳақида муттасил қайғуриши муқаррар. Биз бунга ишонамиз.

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

табгача тарбия муассасаларини ўргандим. У ерда болалар фақат таълим-тарбия олади. Овқатлантириш — ота-оналар зиммасида. Кимдир боланинг кундузги овқатини махсус идишга солиб жўнатса, кимдир имкониятига қараб, боласига овқат етказишлари учун қорхонага буюртма беради. Яна бошқиси тушгача шугуллангач, боласини олиб кетади. Болалар бериладиган ичимлик суви учун бир қарорга келинади.хoлoс. Бир ҳуҷулотлар ҳар томонлама қўчайтирилган усулларда, асосан, ўйин ва ўйинчоқлар ёрдамида олиб бoрилди. Биз ҳам бир боғчада тажриба ўтказдик. Яъни, болаларни тайёр овқатлар билан таъминлади. Ҳар кун бола соғина қандай қараб, тайёр маҳсулот олинди. Лекин бунини республика миқдосида таътиб этиш учун тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи қорхоналар худудларда ишлаб туриши керак.

— Биз халқ таълими вазирлиги томонидан боғчаларнинг озиқ-овқат маҳсулотларини таъминланишини доимий назорат қиламиз. Бир боланинг кундузги метёрий овқатланиши 450-500 сўмга етади. Маҳаллий ҳокимият 300 сўмдан ошмасин деб, ўз метёрийи қўяди. Ваҳоланки, боланинг бир кунлик овқатланиш метёрийи бу тахлит белгиланган хеч кимнинг ҳаққи йўқ. Бола кун давомиди 100 грамм гўшт истеъмол қилиши керак. Лекин ҳўжалик раҳбарларининг талашиб-тортишиб, «маҳаллий идоралардан қўлга қиритган маҳсулотлари эвазига баъзи боғчаларда ҳар болага 80, ҳатто 50 граммдан гўшт тўри қелипти. Бунинг устига баъзи ташмачилар маҳсулотларини уйларида тортидилар. Ҳазир йили Собир Раҳимов туманидаги 106,182-боғчаларда шу иллатлар тасдиқлангани заҳотиёқ раҳбарлар ишдан четлатилди. Марҳамат, ота-оналар боғчаларда шу сингари иллатларни пайқасалар, ошкор қилисинлар. Ҳазир таъмагирликка йўл очиб, кейин норози бўлишлар, аксинчалик, бу иллатларнинг ёйилишига сабаб бўлади.

— Бу бoрaда хoриж тажрибасига ҳам мурожаат қилиб кўридингизми?

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

— Мана, мен ўн беш кун давомиди Германиядаги мак-

ntb://www.ndu.com/services/corporate/der sert. php

ЮРТНИ КУЙЛАМОҚ БАХТИ

2003 йилнинг феврида Тошкент шаҳрида Мустақилликнинг 12 йиллиги ва "Наврўз" умумхалқ байрамига бағишланган "Азиз она юртим наволари" миллий эстрада кўшиқлари танлови бўлиб ўтди.

Республикамизда иккинчи бор ўтказилган мазкур танловдан мақсад жуда катта эди. Чунки ўзбек миллий эстрада санъатини янада ривожлантириш, шу соҳада ижод қилаётган ёш хонандлар бастакор ва шоирларнинг кашф этиш, уларни қўллаб-қувватлаш, рағбатлантириш, мустақиллик даврига мос янги, миллий кўшиқларни омалаштириш ҳамда ёш авлоднинг Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш асосий вазифа этиб белги-ланганди.

Танловда мамлакатимизнинг барча эстрада жамоалари, яхши хонандлар (18 дан 32 ёшгача) қатнашди. Биринчи босқичда 73 нафар хонанда иштирок этди. Танлов шартига кўра улар иккита кўшиқ ижро этдилар. Аёл хонандлар бастакор Д.Илёмов қайта ишлаган "Тановор" (халқ мусикаси, Мухомид газали), эркак хонандлар "Фаргона тонг отунча" (И.Муртазоев мусикаси, Хазиний газали) кўшиқини айтдилар. Иккинчи кўшиқ эстрада гуруҳи ёки хонанда репертуаридаги энг ёрқин асарлардан бири эди.

Иккинчи босқичда 40 нафар хонанда ижросида замонавий ўзбек бастакор ва шоирларнинг биттадан асари билан Наврўзи, баҳорни тараннум этувчи, ёшларни гузали ва меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга хизмат қилувчи янги кўшиқ тингланди. Учинчи босқичда эса иштирокчилар аввалги босқичларда ижро этилган кўшиқлардан бирини куйлашди.

Хайратангиз сифатида кўшиқларнинг тингларканман, аввало, бир нарсага қаттиқ ишонч ҳосил қилдим: юрт ҳақида куйлаш бахт экан, саодат экан. Халқимиз Хумоюннинг ўғли Акбарга қилган васияти туши: "Углим, сен юрдаги ёшларга суян, ғамхўрлик кўрса. Чунки улар берадиган бойликнинг сенига бошқа ҳеч қим беролмайди". Зеро, ёшлар юрт қаноети. Ёшларнинг кўшиқларида ўзбек деган инсон, ўзбекистон номли юрт буй кўрсатиб турди. Шу ўринда Юртбошимизнинг кўшиқчилик санъатига қўрсатган эътибори асосида иш олиб бораётган "Ўзбекнаво" эстрада бириликмаси ҳақида тўхталиб ўтмоқчи жон топдим. Бириликмаси ёш хонанда ва соҳна-даларни излаб топши, уларни янада илҳомлантириш борасида самарали ишларни қилмоқда. Шу билан бирга санъаткорларга қаттиқ талаблар ҳам қўймоқда. Мазкур танлов иштирокчилари кўшиқчилик фанларига эмас, балки жонли овозда ижро этгани ҳам фикримиз исботидир. Аслида бундай катта талабни уюштириш, хонанда, соҳнада ва шоирлар ҳамкорлигини таъминлаш, бошини қовуштириш ўз-ўзидан бўладиган иш эмас.

Хуллас танлов уч кун давом этди. Таниқли бастакор Б.Лутфуллаев раҳ-

барлигидаги ҳакамлар ҳайъати хулосасига кўра Ўзбекистон Давлат консерваторияси талабаси Гулсанам Мамазонова танлов голиби бўлди. Дилноза Мирзахўжаева ва Ноира Тулганова иккинчи, Лола Аҳмедова, Ояода Абдуғафорова, Зафар Кўчқоров учинчи ўринни эгаллашди. Бундан ташқари, қатор умидли хонандларга рағбатлантирувчи мукофотлар ҳамда дипломлар топширилди. Шунингдек, бастакорнинг энг гузал мусиқаси, шоирнинг эл-юрт, истиқлолимизни тараннум этувчи шери, оранжировка ўстирилган замонавий ва миллийликни уйғунлаштирилган асари махсус дипломлар, ҳомийларнинг мукофотлари билан тақдирланди.

Агар таъбир жоиз бўлса танлов қатнашчилари гул-у, овозлари ифтор эди. Майин, нафис, мулоим, жўшқин, шиддаткор, асов овозлар. "Тановор" билан "Фаргона тонг отунча" бу овозларнинг ҳар бирида ўзгача янгради. Борки овоз ўзининг "нимасидир" билан юракларга жойлашди. Энг муҳими умид уйғотди. Ҳалимахошим, Тамарахошим, Берта Давидова, Ҳабиба Охунова, Маъмуржон Узоқов, Жўраҳон Султонов, Комилжон Отаниёзов, Ботир Зокориев севиқли санъаткорлар кашф этилишига ишонтирди.

Айни пайтда танлов миллий эстрада санъатида қатор муаммолар мавжудлигини ҳам кўрсатди. Чунки юқорида таъкидлаганимиздек иштирокчилар овози хилма-хил, ноёб ширлар ва дардли. Лекин эстрада фақат овоз санъати эмас-да. Аксарият хонандаларда маҳорат етишмайди, саҳна ҳаракати ва маданияти кам. Улар устозлар элагидан ўтмаган, кўп ҳолларда ўзларини йўқотиб қуйишади. Шер мотлари саёз, мусиқасида эса миллийлик, дардли оҳанглари сезилмайди. Бундай кўшиқ, табиийки, тингловчининг на фикрини, на қалбини уйғотмайди. Бу гаплар кўпроқ вилоятлардан келган хонандаларга тегишли. Очқини айтиш керак, улар билан бирор-бир ижодий ташкилот шуғулланмайди, ўз ҳолларига ташлаб қўйилган. Узинг учун ул етим. Шу ўринда жойлардаги маданият ишлари бошқармалари, "Ўзбекнаво"нинг бўлимлари нима билан машғул, деган ҳақиқат савол турганида, Ватан учун хизмат қилмай, бирор яхши нарсга ёзай, қурай, яратай деган ўй-фикрлар уларнинг хаёлига ҳам келмас керак.

Меҳнат қилмасдан, тўрқасдан туриб, дарахдан хилма-хил шпирин мева олиш мумкинмикин?

Мени хайратангиз, шоира сифатида бир нарса қаттиқ ранжитди: тан-

ловда энг паст баҳо шерларга қўйилди. Бир-иккита шоирларни ҳисобга олганда, кўшиқ матнини ҳам хонанданинг ўзи ёзган ёки шер деса шерга ўхшамайдиган сўзлар тизмасини топиб олган. Эҳтимол, таниш-билиш "шоирлари"га ёздирибгандир. Фикримиз исботи билан бўлсин. Ерқиной Бойжонидиннинг "Ҳай-ҳай бола" кўшиғи шерини Ҳамробек Сиддиқов (шоир экан) ёзган. Мусиқа, ижро зўр. Лекин шерни ноҳар. На маъно, на мантқиқ, на хулоса бор:

Ҳай-ҳай, бола, сан мани Кўз тагинга оларсан. Етомасдан бир умр Лабни тийлаб қоларсан.

Нигора Маҳмутованинг (Ўзининг шерини) Наврўз кўшиғи "Ҳайратимиз"ни янада оширди:

Қир, далалар яшил тус олган, Қизил ола гилмики ёган. Баҳор келиб кўнги чорлаган, Юртимизга Наврўз хуш келган. Наврўз келса дилда наво ярайди, Боғларимда бубуллар шўх сайрайди. Дошқонда сулмақлар қайнайди, Наврўз бизни эзуликка чорлайди.

Толдан, тутдан олиб ёзилган бундай шерлар орасида "улоқ"ни Уткир Давлатов шерини олиб кетди. Қўшиғини Дилдора Ниёзова ижросида тингладик. Хонанданинг овози, ижроси яхши. Саҳнада гулдай очилиб кетди. Ана шу гулнинг хиш оғули. Назаримда, Дилдора захарни чиройли конфет қозонига ўраб улашадиган маликага ўхшаб кетди:

Урчимчак қиз, димоғинга Қолманга қувнома. Бу уткини дунёларда Аканларга ишонма.

Сани эркалаб йўллара солган Қўшқарга ишонма. Ҳафта санига меҳрин берган Аканларга ишонма.

Ишқ бошқа, ҳавас бошқа Ҳо-ҳавасни унут. Седим деган мард иштининг Костюмидан маҳкам тут.

Бу кўшиқни илгари эшитмаган эканман. Ходатимни сезган ҳамроҳим, республикада хизмат кўрсатган артист Тожибар Азизова ажабланманг маъносидан, радионинг Ёшлар каналда ҳар кун эшитирилади деб қўйди.

Кези келганда бир гап. Танловнинг саралаш босқичлари 2003 йилнинг 10-

20 январиди Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳрида ўтказилган. Юқоридagi кўшиқлар ва ижодкорлар саралаш босқичидан "Утган". Олдиндан тарқатилган танлов низомида эса "Ижрочилар кўшиқларга матн танланганларда шернинг гоийи ва бадий савиясига, мусиқа ва матннинг ўзаро уйғунлигига, тарбиявий таъсир кучига алоҳида эътибор беришлари керак", деб ёзиб қўйилган. Нима, ижрочилар Эшқобил Шукр, Абдували Қўбиддин, Гулжамол Аскарлова каби шоирлар, уларнинг ҳар томонлама пишиқ-пухта, гузал шерлари борлигини билдишмайдими? Кейинги таҳминимиз тўғрроқ бўлса керак. Ижодкор ўзи шер ёзди, ўзи мусиқа басталайди, ўзи кўшиқ айтди, матом. Бир одам бирданги ҳам шоирлик, ҳам бастакорлик, ҳам хонандалик қобилиятига эга бўлмаслиги билан неча пулик иши бор?

Танловга тақдим этилган кўшиқ матнини янги шерларни олдиндан кўриб чиқиб, саратини саракка, тучанин пучакка ажратганимиз иложи йўқми? — сўрайман Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари, шоир Сирожидин Сайидовдан.

— Бастакорлар ва шоирлар ҳамкорлигида бадий кенгаш тузиш лозим. Ёш хонандалар билан жидий шуғулланилса, уларга зарур йўл-йўриқлар берилса, фойдалан холи бўлмас. Менимча ҳар қандай бастакорлар шерини тушуниш иқтидорини ҳам бўлиши керак шеклиди.

— Ўтказилган танлов аввалгилардан катта фарқ қилади, — дейди "Ўзбекнаво" эстрада бириликмасининг фестивал ва танловлар бўлими бошлиғи Аҳмаджон Раҳимов. — Ҳатто профессионал даражада десам ҳам янгиликлар бўлмаган. Биз ҳар доим ёш хонандалар олдида катта талаблар қўйиб, уларга амалий ёрдам беришга ҳаракат қилмоқдамиз. Иштирокчилар ушбу таъбирга 4-5 ой давомида жидий тайёрландилар. Танловнинг биринчи ва иккинчи босқичларида улар махсус яратилган янги турта шартли кўшиқлар ижро этишди. Бу ижрочиларнинг овоз, ижро ва артистлик маҳоратларини ҳамда саҳна ҳаракатларини очиб беришга катта имкон яратди. Биз бундай жараёни биринчи бор эришдик ва давом эттирмаймиз.

Камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бу ҳол аниқрақ, хонандаларнинг асар танлашларида кўзга ташланган. Кўшиқларнинг матни аксарият ҳолларда талабга жавоб бермайди, кўйлар оҳангдорликдан йироқ. Лекин ушбу камчиликлар изланиш ва жидий меҳнат жараёнида барҳам топиши турган гап.

Аҳмаджон Раҳимовнинг фикрига қўшимасдан бўлмайди. Зеро, танловдан кўнгли тўлмади, кўтилган мақсадга эришилмади, дейиш нотўғри бўлур эди. Умуман олганда мулжалланган режалар аста-секин рўёбга ошмоқда. 70 дан ортиқ хонандалар орасидан олтига истеъодини кашф этиш, бу катта гап. Улар "Наврўз" байрами тағтаналарида ўз кўшиқлари билан қатнашдилар. Келажакда уларнинг миллий эстрада санъатини юқори поғонага кўтаришлари шак-шубҳа йўқ.

Гулчера Йўлдошева, "Азиз она юртим наволари" миллий эстрада кўшиқлари ҳайъати аъзоси.

Янгиликлар, воқеалар, далиллар САМАРҚАНД ҲАҚИДА МУҲАББАТ БИЛАН

Йигирма йил аввал белгиялик француз тилида сўзлашувчи бир гуруҳ журналист ва фотографлар томонидан Бельгияда "Voile Monde" (Дунёни кўриб) нотижорат ассоциацияси ташкил этилганди.

Бугунги кунгача мазкур нотижорат ассоциацията йирик нашриётлар, мамлакат банклари ҳомийлик қилиб келмоқда. Ҳар йили ушбу ташкилот турли мамлакатларга бағишланган қатор аудиовизуал репортажлар тайёрлайди. Нотижорат ассоциациянинг бу йилги режасига Самарқанд, Рим, Венеция, Патонгия, Куба ва Мавридания киритилган.

Самарқанд ҳақида диалогитив тасвирларни тайёрлаган франциялик журналист Сержио Коззи ўзининг ёзиш, суратга олиш ва сайёҳлик эҳтиросларини бириктирган ҳолда, Ўзбекистоннинг тарихи, мустақиллик йилларида

эришган ютуқларини ҳисобга қиливчи мукамал диалогитив тасвирларни яратишга эришган.

Диалогитив тасвирлар намойиш этилган илк дақиқалардан бошлаб, муаллиф афсонавий Самарқанд халқининг фаранд тарбиялашига оид, шунингдек, "Минг бир кеча" эртагида тасвирланганидек, асрлар қаъридан бир неча ҳашаматли ва ажойиб мадрасалар ва саройлар ҳамда шарқона бозорларнинг жонланishi ва Ўзбекистоннинг буюк тарихий ўтмишини кўрсатишга интилади.

Тасвирнинг кириш сўзида Ўзбекистон улқаси Теуриийлар даврида ўзига хос бой маданиятга эга бўлганлигига гувоҳлик берувчи қўна Буюк Ипак йўлида жойлашган нурафшон Самарқанд, Хива, Бухоронинг гуллаб-яшнаганлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

Тасвирлар намойиши ту-

гаганидан сўнг Сержио Коззи томошабинлар билан ўзининг Ўзбекистонда ўтказган уч ойлик таширфи давомида мамлакатимиздан олган таассуротлари билан ўртоқлашди. "Ўзбекистонга келган пайтда Самарқанднинг Сибб бозорида бўлиб, бир лона олма сотиб олмоқчи бўлиб, бирок ҳаракатларим зое кетиб, мени ўзига торган мевалар расталаридаги ҳар бир соғувчи биттадан олмани менинг сумкамга солиб қўйишди, сўнгра улар: сиз меҳмонсиз, биз Сиздан олманнинг ҳақини олмаймиз. Ош бўлсин, дейишди. Мен ўзбек халқининг дунёдаги энг меҳмондўст халқлардан бири эканлигига ишонч ҳосил қилдим." — деб таъкидлади француз журналисти.

Самарқанд ҳақидаги диалогитив тақдими Бельгиянинг 35 шаҳрида бўлиб ўтади.

"Жаҳон" АА.

Суиқасд ташкилотчиси ким?

Сербия ҳукумати мамлакат Бош вазири Зоран Жинжичга қилинган суиқасдда асосий айбдорлардан бири полициянинг собиқ раҳбари Милорад Лукович эканлигини таъкидлаган.

М.Лукович "Земан" деб номланувчи жинойт гуруҳ етакчиларидан бири ҳисобланади. "Рейтер" агентлигининг маълумотига кўра, ҳукумат ушбу жамиятни уюштиришга дахлдорликда гумон қилинаётган яна йигирма кишининг исм-фамилияларини келтирган.

Эслатиб ўтамиз, шу йилнинг 12 март кунини Сербия Бош вазири Зоран Жинжич суиқасд натижасида қурбон бўлган эди.

М.Лукович "Земан" деб номланувчи жинойт гуруҳ етакчиларидан бири ҳисобланади. "Рейтер" агентлигининг маълумотига кўра, ҳукумат ушбу жамиятни уюштиришга дахлдорликда гумон қилинаётган яна йигирма кишининг исм-фамилияларини келтирган.

Эслатиб ўтамиз, шу йилнинг 12 март кунини Сербия Бош вазири Зоран Жинжич суиқасд натижасида қурбон бўлган эди.

Автоҳалокат

Италия шимоли-шарқидида жойлашган Венеция ва Триестом ўртасидидаги асосий автотрассадан йўлнинг яхши кўринмаслиги оқибатида 250 га яқин автомобиль бир-бири билан тўқнашди. Сўнги маълумотларга қараганда, автоҳалокат оқибатида 11 киши ҳалок бўлган ва ўнлаб кишилар яраланган, деб хабар беради "Рейтер" ахборот маҳкамаси.

ЕВРОПА ТИКЛАНИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ БАНКИНИНГ КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕС (КЎБ-2) УЧУН КРЕДИТ ЛИНИЯСИ

Кредитлар - \$100 000 дан \$1 000 000 гача
Йиллик фойз ставкаси - LIBOR+Банк маржаси
Кредит муддати - 5 йилгача
Кредитни қайтариш учун 2 имтиёзли йил
Молиялашда тажрибага эга бўлган малакали мутахассислар
Кредитни таъминлашда эгилувчан муносабат

КРЕДИТНИНГ АСОСИЙ ШАРТЛАРИ:

- АҚШ долларидида бериладиган кредитлар, кредит линияси тижорат банк ҳамкорлари орқали бериллади:
  - ўрта ва узоқ муддатли лойиҳалар ва (ёки) яратиш, модернизациялаш, сановат ва ишлаб чиқариш объектиларини кенгайтириш ва диверсификациялаш инвестициялар дастури ҳамда хизмат кўрсатиш сектори компанияларини молиялаштириш;
  - аниқ лойиҳа ёки инвестиция дастурлари учун зарур сановат ва ишлаб чиқариш корхоналари айланма капиталини ишлаб чиқариш мақсадида ёки хизмат кўрсатиш сектори компаниялари учун қўшимча ва бошланғич айланма капитални молиялаштириш;
  - экспорт учун маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва эркин конвертацияланган валютада фойдага эга сановат корхоналарини, бундай экспорт молиялаштириш муддати 360 кундан ошмаслиги шарти билан экспорт ва экспортдан олдин молиялаштириш учун бериллади.
- Кредитнинг энг кам миқдори - \$100 000.**
- Кредитнинг максимал миқдори - \$1 000 000.**
- Кредитни қайтариш муддати — **5 йилгача, 2 йил** имтиёзли муддати билан, айланма маблағлар ва экспорт кредитларидан ташқари ҳамма ажратилган кредитлар қайтариш муддати **12 ойдан ошмайди.**
- Кредитнинг қайтариш муддати кредит олувчи ва ҳамкор банк билан бизнеснинг маъсумлиги ва бошқа хусусиятларидан келиб чиқиб белгиланади.
- Ҳамкор банкка тўланадиган **ставкаси ЛИБОР + банк маржаси** ташкил қилади. (олти ойлик US\$ ЛИБОР кредит фойз ставкаси охири йиллари 1,7-4,0 фойз атрофида бўлган, 2003 йил 28 февралга кўра олти ойлик US\$ ЛИБОР миқдори 1,35 фойз).
- Тақдим этилган **гаров** активлари (ҳамкор банк баҳолайди) кредит бошланғич миқдорининг **120** фойзини ташкил этиши лозим. Гаров буюми сифатида банкни қониқтирган мулк, жумладан, кредит ҳисобига олинган ускуна, кўчмас мулк, транспорт воситаси ва бошқалар. Гаров кредит олувчи ёки кафил томонидан тақдим этилиши мумкин.

КРЕДИТ ОЛУВЧИ ТАШКИЛОТЛАРГА АСОСИЙ ТАЛАБЛАР

- Ўзбекистонда рўйхатга олинган жисмоний шахс бўлиши керак.
- Кредит берувчи ҳамкор-банклар билан турдош бўлган корхоналар иштирок эта олмайди.
- Қарз/Капитал** муносабати лойиҳани амалга оширишдан аввал ва амалга ошириш жараёнида 75:25 нисбатидан ошмаслиги лозим.

ЛОЙИҲАЛАРГА АСОСИЙ ТАЛАБЛАР

- Ҳар бир лойиҳа ҳамкор банк томонидан баҳоланади, бунга бизнес-лойиҳаси таҳлили ҳам кирлади.
- Лойиҳа қимор ўйинлари бизнеси, томаки маҳсулотини, алкоголь ичимликлар (таркибида >15 фойз алкоголь бўлган), курол-яроғ ёки ЕТБ Табиатни муҳофазат қилиш рўйхатига киритилган товар ва фаолиятига алоқадор бўлиши керак эмас.
- Лойиҳалар ҳажми **100 000 АҚШ долларидан 1 000 000 АҚШ долларигача.**
- Кредит олувчи лойиҳанинг **25** фойзини ўз маблағидан қоплаши зарур. Бу асосий воситалар, хомашё ва бошқа активлар, жумладан, пул маблағлари бўлиши мумкин.

КЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАРНИ ҲАМКОР БАНКЛАРДАН ОЛИШ МУМКИН

	Ўзбекистон ТИА Миллий банки Лойиҳаларни молиялаш бўлими Тел.: (371) 137-62-73 Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 101.
	ДАТ "Асака" Банк Лойиҳаларни молиялаш бўлими Тел.: (371) 120-84-20, 120-83-80 Тошкент ш., Нукус кўчаси, 67.
	ДАЖ "Ўзўйжойкамфармабанки" Лойиҳаларни молиялаш бошқармаси Тел.: (371) 136-13-08, 133-11-22 Тошкент ш., Пушқин кўчаси, 17.
	АТК "Ўзсанотқурилишбанки" Лойиҳа ва савдо молиялаштириш бошқармаси Тел.: (371) 120-45-75 Тошкент ш., Шаҳрисабз кўчаси, 3.

Олдиндан рўйхатдан ўтиш ва қўшимча маълумот учун телефонлар:
(371) 136-00-55, 136-79-15
Кўриқнинг расмий саҳифаси: www.bpuz.com

Кўриқнинг PR-кординатори "SAIPRO" компанияси "UzReport.com" ва "БВВ" ҳафтаномаси ахборот кўмаги билан.

Деновдан жаҳон чемпионлари чиқади

дейди туман ҳокимининг муовини, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Тоштемир ТУРДИЕВ

Бу улғуниятнинг илдизлари ҳақида Тоштемир ака муҳаббатимизга қўйилганларини гапириб берди:

— Мен «Алпомиш» достонининг йиғирмача талқинини биламан. Уларни талқин қилганман. Хушбоқ баҳи Мардонқулдовдан бу достоннинг сўнги талқини бўлиши матинини ёзиб ҳам олганман.

Ўзбекининг феълени, турмуш тарзини, урф-одатларини тасвирлаб берган асар — кам: «Алпомиш»ни севиш ва баҳодирлик дostonи деймиш. «Алпомиш»да воқеалар мерганлик (камон отиш), от пойгаси, кураш мусобақалари асосида кечади. Ва яна эътибор берсангиз, Бойбурдан тортиб алларнинг онаси Сухайл Мастон ҳам фарзандларини болалигиндан эпчиллик ва мардик машқлари билан тарбиялаб боришди.

Бизда халқ уйинлари, болалар уйинлари деб аталган машқ-томошалар асли Алпомишлар замонидан мерос бўлиб келган аъёнларнинг давоми эди.

Ҳозир ёши олтинмиша етганлар, «оқсуяк» ва моҳиятан голфни эслатувчи «чиллик» мусобақаларини яши эслайдилар. Олтинчи йилларда «Комсомолча тўйлар» жорий этила

бошланиб, тўйларнинг кун тартибидан олиш (кураш) теган спорт уйини четлаштирилади бошланди. Яна ўша йиллари кўзга кўринган отнинг бугунга пичоқ қадалиши кўпқаричи — чобогонларнинг кўнглини чўктирди. Яна денг, ҳолинг нима кечаяпти, деб ҳол-аҳвол сўраш ўрнига сенлардан қачон чемпионлар чиқади, деб фарзандларимиздан ўпка-гина қилганларимизни, уларни койганларимизни айтинг!

Койиш, дашном, туркилаш эмас, тарбиянинг энг матлуб усули — тамхўрлик. Ана, туманимиздаги футбол мактаб-интернатига чиниққан тўрт нафар ёш йигитимиз ҳозир «Чағониён» футбол вилоят биринчилиги мусобақаларида голиб чиқиб, шу йилдан бошлаб республикамизнинг 1-лигасига чиқди. Бу ютуқда ўша 4 нафар интернатчининг жуда катта ҳиссаси бор.

Ёки А. Журақулов деган йигитимиз «Лочин» фермер хўжалигидан миннатдор. Негаки, у ўша фермер хўжалиги 18 миллион сўмга қишлоқ ёшлари учун куриб берган спорт мажмуининг бокс тўғралигида қатнади. Чиниқди. Маҳоратини

оширди. Бугун эса у ёшлар ўртасидаги бокс бўйича республика мусобақаси голиби. «Чағониён» футбол жамоамизнинг ҳам, Журақуловнинг ҳам навбатлиги нияти — чемпион бўлиш. Нафақат мамлакатимизнинг, балки жаҳоннинг нуфузли майдонларида ўз маҳоратларини намойиш этиш.

Кўряпсизми, Президентимизнинг Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тузиш тўғрисидаги Фармони шу жиҳатдан ҳам биз учун, ашаддий унун, келажатимиз учун фавқуллода аҳамиятга эга бўлиб қолади.

Шу ўринда мен, Фармондан келиб чиқиб, спорт залларида, майдон ва майдончаларда аҳолининг ва, айниқса ёшларнинг спорт билан шуғулланишлари жонланиб кетди, десам муболага бўлмас. Ҳатто, Собир Раҳимов номи ширкат хўжалиги қишлоқда лойиҳа қиймати юз миллион сўмга тенг спорт мажмуини барпо этишга киришди. Пешқадам фермерларимиз Болалар спортини ривожлантириш жамғармасига миллион сўмлаб пул ўтказди-

лар. Бошқалар ҳам бу ишга баҳоли қудрат ҳисса қўшаётдилар.

Спортни пул — маблаг билан қўллаб-қувватлашнинг аҳамияти беқисс. Лекин, учта-тўртта одамнинг, бординки, юзта-мингта одамнинг спортни, спорт жамғармасини қўллаб-қувватлагани камлик қилади.

Спортга, табиийки, биринчи гада болалар спортига биз катталар кўмак беришимиз шарт. Муҳими, шу хайрли иш учун ҳаммининг имконияти бор. Бир мисол: яқинда бир манзарани кўзатдим: қишлоқ спорт уйингоҳида эрталаб Ҳасанов деган агроном югуриб юрибди. Унинг изидан бошлангич синфда ўқийдиган иккита ўғли эргашган. Уларга яна ўн-ўн бештача болалар эргашган. Эргашадиганлар сони эрта ё индинга бориб элликтага, юзтага етар. Ҳасанов ё бошқа бир одам бу қизиқини кўриб, билон спорт тўғрагини очар. Тўғраққа ўзи бош-қош бўлиб товоғидан олов сачрайдиган болаларни тарбиялар. Мана сизга қўллаб-қувватлаш деган гапнинг маъноси.

Ёки бўлмаса, Ш. Қобилов номи ширкат хўжалиги аъзоси Абулғаффор Ма-

матовнинг яқинда бошлаган бир иши ибратли бўлди. У маҳалла фаоллари билан гапни бир жойга қўйиб, тўйларимизни энди ўзбекистонга қилиб ўтказайлик деди. Маматовнинг бу гапида жон бор. Яъни баъзи тўйда арок сувайи кетиб қолади. Ароққа ва яна ортиқча ҳашаму даҳмазаларга харж бўладиган маблагнинг бир бўлагини тўй эгаси спорт мусобақасига ажратса борми, тўйда икки мактабнинг спорт жамоалари беллашсами, болаларнинг бошини қовуштириб, кураш, футбол, волейбол ўйинларини ташкил этса, бундан зиёда савоб қайда дейсиз. Маматовнинг ташаббусини атрофдагилар қўллаб-қувватладилар. Бу хўжаликдаги тўйлар энди спорт байрамларига айланиб кетадиган бўлди. Туманимиздаги «Баҳридин» фермер хўжалигининг бу боралаги яна бир иши янаям ибратлидир. Хўжалик шаҳар марказидаги стадионда катта кураш берди ва болакай полвонлар учун олоҳида совринлар ажратди. Энг муҳими, шунга ўхшаш ташаббуслар ҳокимлик томонидан маъқулланмоқда, қўллаб-қувватланмоқда. Бундан ҳам муҳими, Ҳасановларнинг, Маматовларнинг, Диловлар («Баҳридин»нинг бошлиғининг) саъй-ҳаракатлари мактабларга, маҳаллаларга ҳар бир хонадон — оилга ёйилмоқда. Деновдан жаҳон чемпионлари чиқади, деган калом эса бугун кўпчилиқнинг, ҳаммининг тилида тақрорланмоқда.

Бу ҳолатни, табиийки, ютуқларимизнинг бошлангани, деб айтсак жоиз бўлар!

О. УСАНОВ
ёзиб олди.

«УЗПАРАВТОТРАНС» ОАЖ
АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
2003 йил 1 апрель соат 14.00да «Узпаравтотранс» ОАЖ акциядорларининг 2002 йил молиявий якуни бўйича умумий йиғилиши ўтказилади. Барча акциядорларни умумий йиғилишга таклиф этамиз.

КҲН ТАРТИБИ:

- 2002 йил якуни бўйича ижро органи раиси ҳисоботи.
- Кузатув кенгаши ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботи.
- Соф фойдани тақсимлаш, 2002 йил молиявий якуни бўйича аудитор хулосасини тасдиқлаш ва дивидендларни тақсимлаш.
- Кузатув кенгаши аъзоларини сайлаш.
- Бошқа масалалар.

Акциядорлар тегишли ҳужжатлар билан йиғилишда қатнашишларини сўраймиз. Манзилимиз: Бухоро вилояти, Коровулбозор ш., «Карши» шохқўчаси, «Узпаравтотранс» ОАЖ.

Кузатув кенгаши.

«УЗПАРАВТОТРАНС» ОАЖНИНГ 2003 йил 1 январгача бўлган баланси (милг сўм)

Кўрсаткичлар номи	Актив	Пассив
Асосий воситаларнинг қолдиқ қиймати	782333	
Бошқа қарзлар	9823	
Айланма активлар	2222565	
Низом сармояс		132340
Захирадаги сармоя		537273
Тақсимланмаган фойда		41763
Мақсадли тушум ва фондлар		269144
Мажбуриятлар		3034201
Жами баланс	3014721	3014721

«УЗПАРАВТОТРАНС» ОАЖНИНГ 2002 йил якуни бўйича молиявий натижалари ҳисоботи (милг сўм)

Кўрсаткичлар номи	Даромад	Ҳаражат
Бажарилган иш ҳажмидан келган тушум	3456029	—
Қўшилган қиймат солиғи ва таннарх	—	2454482
Янги молиявий натижа	1001547	—
Маъмурий ва бошқа жараён ҳаражатлари	—	760045
Бошқа жараён даромадлари ва дивидендлар	12808	—
Умумий молиявий натижа	254310	—
Фойдадан солиқ, бошқа солиқ ва ажратмалар	—	212547
Соф фойда	41763	—

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КАРТОН ВА ГОФРОКАРТОН СИГИМЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЭНГ ЙИРИК КОРХОНА — ХОРИЖИЙ САРМОЯЛИ «SANOATQALINQO'ZSAVDO» ОАЖ

(собиқ «ПРОМКАРТОНТОРГ») 2003 йилда куйидаги маҳсулотларни ЕТКАЗИБ БЕРИШ УЧУН ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ:

- ✓ Турли хил ўлчамдаги ва бир неча рангда тайёрланган ва хар хил мақсадлар учун мўлжалланган гофрокутиллар
- ✓ Гофрокартон
- ✓ Матбаачилик ва китоблар учун елимланган картон
- ✓ Буюмларни ўраш қоғози
- ✓ Яқка тартибда буюртма бўйича картон маҳсулотлари
- ✓ Тухумларни ташиш ва саклаш учун қатламлар
- ✓ Хар хил ўлчамдаги қалинлиги 3 - 3.5 мм бўлган толали плиталар.

702500, Тошкент вило., Ангрн ш., Гулбоғ кўрғони. Тел.: (37166) 34-452, 22-420, факс: 26-651.

ШАРТНОМАЛАР Куйидаги манзилларда тузилади:

- ✓ 700011, Тошкент ш., Навоий к., 18-В, 216-хона. Тел.: 144-31-83, факс: 144-87-63.
- ✓ Тошкент ш., Жарқўрғон к., 47-уй (Мўлжал: «Тошмарг» АЖ) Тел.: 96-68-06.
- ✓ Самарқанд ш. Тел.: (3622) 35-42-41.

<http://webcenter.ru/~angapkt> E-MAIL: ANGRPKT@ONLINE.RU

«КОСОН ЁҒ-ЭКСТРАКЦИЯ» ОҲЖ
ҳиссадорлари диққатига!

2003 йил 1 апрель кун соат 14.00да «Косон ёғ-экстракция» ОҲЖ мажлислар залида жамиятнинг 2002 йил молиявий хўжалик фаолияти якунлари бўйича навбатдан ташқари умумий йиғилиши бўлиб ўтади.

- КҲН ТАРТИБИ:**
- 2002 йил молиявий хўжалик якуни бўйича жамият бошқарувининг ҳисоботи.
  - Жамият балансини тасдиқлаш.
  - Кузатув кенгашининг ҳисоботи.
  - Тафтиш комиссиясининг ҳисоботи.
  - Мустақил аудиторнинг 2002 йил молиявий хўжалик якуни натижалари бўйича хулосасини тасдиқлаш.
  - Жамиятнинг бизнес-режасини тасдиқлаш.
  - Жамиятнинг 2003 молиявий хўжалик йилини таҳлил қилиш учун мустақил аудиторни тасдиқлаш.
  - Жамият бошқарув кенгаши раиси билан 2003 йилга ёлланма шартномасини узайтириш ёки бекор қилиш тўғрисида.
  - Жамият кузатув кенгашини сайлаш.
  - Жамият тафтиш комиссиясини сайлаш.
  - Жамиятнинг «Ижро этувчи органи тўғрисида»-ги, «Кузатув кенгаши тўғрисида»-ги ва «Умумий йиғилиши тўғрисида»-ги низомига ўзгартириш киритиш.
  - Жамиятнинг низоми жамғармасини капитализация йўли билан кўпайтириш тўғрисида.
  - Жамиятнинг низомига ўзгартириш киритиш тўғрисида.
  - Жамият фойдасини тақсимлаш тўғрисида.
  - Кузатув кенгашини молиялаш тўғрисида.
- Жамият реестрини юритувчи «Файз-реестр» хусусий фирмаси. Реестр ёпилган сана — 2003 йил 1 март.**
- Кузатув кенгаши.**

«Косон ёғ-экстракция» очик ҳиссадорлик жамиятининг 2002 йил бухгалтерия баланси

АКТИВ	ПАССИВ
Узоқ муддатли активлар	Ўзлик маблағларининг манбалари
1. Асосий фондлар ва номоддий активларнинг қолдиқ қиймати	1. Устав капитали
2. Капитал қўйилмалар	2. Қўшилган капитал
3. Шўба корхоналарнинг акциялари	3. Келгуси давр даромадлари
1-бўлим натижаси	1-бўлим натижаси
848037	899991
Жорий активлар	Мажбуриятлар
1. Ишлаб чиқариш заҳиралари, тугалланмаган ишлаб чиқариш, тайёр маҳсулот, олиб сотиладиган товарлар	1. Узоқ муддатли қарзлар
2. Қисқа муддатли қўйилмалар	2. Узоқ муддатли банк кредитлари
3. Келгуси давр сарфлари	3. Қисқа муддатли қарзлар
4. Ҳисоб рақамидagi маблаглар	4. Олинган аванслар
5. Қисқа муддатли молиявий қўйилмалар	5. Кредиторлар
6. Дебитор ва берилган аванслар	2-бўлим натижаси
2-бўлим натижаси	18895192
18947146	
Баланс	Баланс
19795188	19795188

Жамият баланси «Косон-аудит» аудиторлик фирмаси томонидан тасдиқланган. Лицензия рақами № 00366 Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан 2002 йил 26 январда берилган.

- 2002 йил молиявий натижалар**
- Бажарилган ишлар ва кўрсатилган хизматлар ҳажми, шунингдек фаолият даромадлари — **11808852.**
  - Ишчи бажариш ва хизматини кўрсатиш билан боғлиқ бўлган сарф-ҳаражатлар — **4456228.**
  - Туланган акция ва ҚҚС солиқлари — **5242388.**
  - Давр ҳаражатлари — **660718.**
  - Ишлаб чиқаришдан ташқари ҳаражатлар ва даромадларнинг фарқи — **130486.**
  - Олинган дивидендлар — **943.**
  - Туланган валюта курс фарқлари — **1580947.**
  - Якуний натижа — **0.**
  - Соф фойда — **0.**

Ҳар туманда ёшлар боғи

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Самарқанд вилояти Кенгаши «Обод маҳалла йили» муносабати билан ҳар бир туманда Ёшлар боғи барпо этиш ва болалар учун спорт иншоотлари қуришда фаол қатнашиш ташаббуси билан чиқди. Бу ҳаракат вилоят ҳокимлиги томонидан қўллаб-қувватланди ва махсус қарор чиқарилди.

Маъмур қарор асосида ташаббусни ҳаётга жорий этиш бўйича ташкилий қўмита тузилди. Айни пайтда ташкилий қўмита Ёшлар боғини барпо этиш ҳамда спорт иншоотларини қуриш, спорт мусобақаларини уюштириш муаммоларини ҳал қилиш вазифалари билан шуғулланмоқда. Шаҳар ва туман ҳокимликлари ёшлар ижтимоий ҳаракатининг жойлардаги бўлимларига ушбу тадбирларни амалга оширишда кўмаклашишни зиммаларига олди.

А.САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» муҳбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га
ЭЪЛОНЛАР
КАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63

242-хона

Биз Имомия асбоб-ускуналарида куйидагиларни тайёрлаймиз.

- Пиво, маъдани сув ва мева ичимликлари учун мўлжалланган рангли логотип КРОНЕНТИКНИЛЛАР
- АЛЮМИНИЙ ҚАЛПОҚЧАЛАР «бурама оғиз»

Тел.: (99871) 173-83-43, 137-06-66.
Факс (99871) 173-93-12.

ТАШКИЛОТ авто ва қишлоқ хўжалик шиналарини улгуржи ва чакана савдоси билан шуғулланади.

- Россия Федерациясида ишлаб чиқилган.
- Ҳар хил русумли шиналар.
- Энг арзон нархда Тошкентдаги омборхонадан.

Маҳсулот Тошкент шаҳрида.

Ташкилотларни вилоят дистрибьютерликка таклиф қиламиз.

Телефон: (998 712) 132-24-71.
Факс: 132-24-72, 79-28-75, 79-28-77. E-mail: urald@rol.ru

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги жамоаси Маркетинг хизмати маркази бошлиғи Абдуҳаким Маманазарова онаси

ИҚБОЛ яннинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари давлат қўмитаси жамоаси қўмита раиси Эргашали Қурбонова падари бузруквори

Қурбон ота ДАМИНОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ижод дунёси» Нашриёт уйи, «Гулхан», «Гуноҳ» журналлари жамоалари «Гуноҳ» журналининг бош муҳаррири Екютхон Раҳимовага акаси

Тўқтин РАҲИМОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекистон миллий энциклопедияси» Давлат илмий нашриёти жамоаси директор ўринбосари Даврон Шорамедовга синглиси

Мавжуда ЗОКИРОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардик билдиради.

«Ўзбекистон» нашриёти жамоаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг бошқарма бошлиғи У Зокирова рафиқаси

Мавжуда ЗОКИРОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Молия институти жамоаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Маркетинг хизмати маркази раҳбари Абдуҳаким Маманазарова волидан муқтарамаси

ИҚБОЛ яннинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Тошкент гуш-сут савдо» ОАЖ жамоаси 1-тонфали ҳисобчиси Дилфуза Шотемировага падари бузруквори

ҚАНОМ отанинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир хайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Г. Прохоренко, Ш. Ризаев, А. Саидов (масъул котиб — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Утбосаров, О. Қашперенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), А. Ҳайдаров, Ҳ. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхоналар билан алоқа ва мунтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рунжақдан ўттириш тартиби № 00001
Булроқда, Г — 253, 34889 нусхалда босилган,
ҳажми — 2 табоқ, объект усулида босилган.
Қоғоз бичими А — 2

Газета ИВМ компьютеризация термини ва операторлар
Жамият ТУРАЕВ ва Аббар БОЛТАЕВ
томонидан сарфланган.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд
материаллар қабул қилинмайди.
□ — Тижорат материал

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Ф. Сайнов.
Навбатчи — Қ. Эшматов.
Мусахҳад — Ш. Машраббоев.

Топширилди — 21.50 1 2 3 4 5 6